

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain

2015, 3. vuosineljännes

Kuntien toimintakulut kasvoivat 3,7 prosenttia tammi-syyskuussa 2015

Vuoden 2015 tammi-syyskuussa kuntien toimintakulut kasvoivat 3,7 prosenttia ja toimintatuotot 3,3 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Kuntien verorahoitus, joka koostuu verotuloista ja valtionosuuksista, kasvoi 4,1 prosenttia. Kuntayhtymien toimintakuluissa oli kasvua 0,5 prosenttia ja toimintatuotoissa 0,3 prosenttia viime vuodesta. Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilastosta, jota varten kerättiin tietoja Manner-Suomen 80 kunnalta ja 67 kuntayhtymältä.

Kuntien ja kuntayhtymien talouden neljännesvuositietoja, miljoonaa euroa

	Kunnat		Kuntayhtymät	
	Yhteensä	Muutos, %	Yhteensä	Muutos, %
Toimintatuotot yhteensä	7 024	3,3	9 084	0,3
Myyntituotot	2 850	3,8	8 374	-0,2
Toimintakulut yhteensä	29 227	3,7	8 488	0,5
Henkilöstökulut	10 735	1,7	4 071	-1,9
Palveluiden ostot	13 146	5,1	3 025	3,6

Kuntien toimintakulut ilman liikelaitoksia kasvoivat tammi-syyskuussa 3,7 prosenttia ja toimintatuotot 3,3 prosenttia edellisvuoden vastaavasta ajanjaksosta. Käyttötalouden suurin kuluerä, palveluiden ostot kasvoivat 5,1 prosenttia. Henkilöstökuluissa nousua oli 1,7 prosenttia ja avustuskuluissa 7,6 prosenttia. Aine-, tarvike- ja tavarakulut kasvoivat 0,8 prosenttia. Käyttötalouden suurin tuottoerä, myyntituotot kasvoivat 3,8 prosenttia. Kuntien paikallishallintosektoriin kuuluvien liikelaitosten liikevaihto pieneni 3,2 prosenttia.

Kunnat ilman liikelaitoksia käyttivät investointeihin 1,7 miljardia euroa, joka oli 3,9 prosenttia vähemmän vuodentakaiseen tilanteeseen verrattuna. Yhteenlaskettu lainakanta ilman liikelaitoksia oli kolmannen neljänneksen lopussa 14,3 miljardia euroa. Vähennystä edellisen neljänneksen päättymisestä oli 0,9 prosenttia.

Kuntayhtymien toimintakulut ilman liikelaitoksia kasvoivat 0,5 prosenttia edellisvuoden vastaavasta ajanjaksosta. Henkilöstökulut, jotka olivat käyttötalouden suurin kuluerä, pienenivät 1,9 prosenttia, mutta palveluiden ostot kasvoivat 3,6 prosenttia. Kuntayhtymien yhteenlaskettu lainakanta ilman liikelaitoksia oli 2,8 miljardia euroa kolmannen neljänneksen lopussa. Vähennystä edelliseen neljännekseen oli 0,3 prosenttia. Kuntayhtymien paikallishallintosektoriin kuuluvien liikelaitosten liikevaihto väheni 0,9 prosenttia.

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilasto on otostutkimus ja kuvaa Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien sekä niiden liikelaitosten talouden kehitystä neljännesvuosittain talousarvioiden toteutumisen mukaisesti.

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilaston tiedot ovat ennakkollisia ja ne voivat tarkentua tulevissa julkaisuissa. Tilaston vuosisummatiedot eivät ole suoraan vertailukelpoisia touko-kesäkuussa julkaistavan kuntien ja kuntayhtymien taloustilaston ennakkotietojen kanssa.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kuntien ja kuntayhtymien talouden neljännesvuositietoja ilman liikelaitoksia, miljoonaa euroa.....4

Tietojen tarkentuminen.....5

Laatuseloste: Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain.....6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Kuntien ja kuntayhtymien talouden neljännesvuositietoja ilman liikelaitoksia, miljoonaa euroa

	1.-3. neljännes					
	Kunnat			Kuntayhtymät		
	2015	2014	Muutos, %	2015	2014	Muutos, %
Tuloslaskelma:						
Toimintatuotot	7 024	6 802	3,3	9 084	9 052	0,3
Siitä: Myyntituotot	2 850	2 744	3,8	8 374	8 390	-0,2
Maksutuotot	1 261	1 220	3,4	328	305	7,4
Toimintakulut	29 227	28 197	3,7	8 488	8 445	0,5
Siitä: Palkat ja palkkiot	8 141	8 002	1,7	3 199	3 268	-2,1
Henkilösivukulut	2 593	2 549	1,7	872	882	-1,2
Asiakaspalvelujen ostot	8 349	7 946	5,1	928	846	9,8
Muiden palvelujen ostot	4 797	4 567	5,1	2 097	2 075	1,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 113	1 104	0,8	970	955	1,6
Avustukset	1 904	1 770	7,6	105	95	10,8
= Toimintakate (+ tai -)	-21 949	-21 139	3,8	599	613	-2,3
Verotulot	17 020	16 296	4,4			
Valtionosuudet	6 487	6 292	3,1			
Korkotuotot	141	127	10,8	2	3	-36,9
Muut rahoitustuotot	406	425	-4,5	16	11	48,3
Korkokulut	117	127	-8,2	69	73	-4,7
Muut rahoituskulut	21	16	29,3	16	17	-2,6
= Vuosikate (+ tai -)	1 967	1 857	5,9	531	537	-1,2
Investoinnit:						
Investointimenot yhteensä	1 655	1 721	-3,9	434	481	-9,8
Investointitulot yhteensä	422	402	4,9	24	31	-23,0
Lainat:						
Lainakanta, neljänneksen lopussa	14 306	13 078	9,4	2 775	2 951	-6,0

Tietojen tarkentuminen

Muutos ensimmäisestä julkaisusta

				1. Julkistus, milj. €	Uusin julkistus, milj. €	Tietojen tarkentuminen, milj. €	Tietojen tarkentuminen, %	
Alue	Erä	Vuosi	Neljännes					
Kunnat	Toimintatuotot	2014	3	6 816	6 802	-13	-0,2	
			4	9 415	9 427	13	0,1	
		2015	1	2 188	2 178	-10	-0,4	
			2	4 734	4 730	-4	-0,1	
		Toimintakulut	2014	3	28 205	28 197	-9	0,0
				4	38 352	38 370	19	0,0
			2015	1	9 410	9 412	2	0,0
				2	19 564	19 564	0	0,0
	Lainakanta, neljänneksen lopussa	2014	3	13 078	13 078	0	0,0	
			4	14 418	14 417	-1	0,0	
		2015	1	14 088	14 355	266	1,9	
			2	14 365	14 442	78	0,5	
	Kuntayhtymät	Toimintatuotot	2014	3	9 055	9 052	-2	0,0
				4	12 112	12 109	-3	0,0
			2015	1	3 037	3 035	-1	0,0
				2	6 127	6 126	0	0,0
Toimintakulut			2014	3	8 534	8 445	-89	-1,0
				4	11 372	11 371	-2	0,0
			2015	1	2 734	2 732	-1	-0,1
				2	5 699	5 699	0	0,0
Lainakanta, neljänneksen lopussa		2014	3	2 951	2 951	0	0,0	
			4	2 884	2 983	99	3,4	
		2015	1	2 824	2 824	0	0,0	
			2	2 786	2 783	-3	-0,1	

Laatuseloste: Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain

1. Tilastotietojen relevanssi

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilasto kuvaa Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden kehitystä Manner-Suomessa vuosineljänneksittäin. Kuntien ja kuntayhtymien liikelaitokset ovat mukana tilaston tiedustelussa. Tilaston tavoitteena on tuottaa nopeaa ja luotettavaa tietoa kuntasektorin talouden vuoden sisäisestä kehityksestä ja sen käännepeisteistä. Tilastoa varten kerätään tietoa valituista eristä tuloslaskelmasta, rahoituslaskelman investoinneista ja taseesta. Tiedot julkaistaan ainoastaan Manner-Suomi yhteensä -tasolla.

Keskeisiä ohjeita ja luokituksia tilaston kannalta ovat kirjanpitolauslaskunnan kuntajaoston kunnille ja kuntayhtymille antamat yleisohjeet (Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tuloslaskelman laatimisesta, Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän rahoituslaskelman laatimisesta, Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta, Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta, Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista ja Yleisohje kunnallisen liikelaitoksen kirjanpidollisesta käsittelystä). Kuntajaoston yleisohjeiden kokoelma löytyy Kuntaliiton sivuilta. Lisäksi tärkeitä dokumentteja ovat Suomen Kuntaliiton tililuettelomalli kunnille ja kuntayhtymille sekä Suomen Kuntaliiton julkaisu Kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilaston luokitukset 2012.

Tilaston tuottaa Tilastokeskus, mutta vuoden viimeistä neljänneistä koskevat tiedot kerätään valtiovarainministeriön ja Suomen Kuntaliiton kanssa yhteistiedonkeruulla kaikilta Manner-Suomen kunnilta ja kuntayhtymiltä. Tiedonantovelvoite perustuu tilastolakiin (280/2004). Lain 14 §:n mukaan kunnat ja kuntayhtymät ovat velvollisia antamaan salassapitosäännösten estämättä Tilastokeskukselle tilastojen laatimisen kannalta välttämättömät tiedot taloudestaan, hyödykkeistään, toiminnan sijainnista, henkilöstöstään ja muista toiminnan edellyttämistä voimavaroista.

Tilaston tietoja käytetään kunnallistalouden neljännesvuosiseurantaan, kansantalouden tilinpidon neljännesvuositilaston lähtötietoina, EU:n julkisyhteisöjen neljännesvuosittaisen tulo- ja menotilaston sekä EU:n julkisyhteisöjen neljännesvuosittaisen rahoitustilinpidon lähtötietoina. Tilastoa kehitetään yhteistyössä pääkäyttäjien kanssa.

2. Tietojen tarkkuus ja luotettavuus

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain -tilastolla mitataan kuntien ja kuntayhtymien budjettitalouden eräiden menojen, tulojen, investointien, lainojen ja saatavien kehitystä neljännesvuosittain. Kunnat ja kuntayhtymät vastaavat kyselyyn OpusCapita Group Oy:n palvelimella (<https://sol.itella.net/kuntal>) olevalla sähköisellä lomakkeella internetin kautta. OpusCapita Group Oy välittää tiedot Tilastokeskukselle sähköisesti. Tunnukset järjestelmään toimitetaan kunnille ja kuntayhtymille kyselyn avautuessa.

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain on otostutkimus ensimmäisellä, toisella ja kolmannella neljänneksellä ja kokonaistutkimus vuoden viimeisellä neljänneksellä. Koska tilaston tiedot perustuvat otokseen ensimmäisellä, toisella ja kolmannella neljänneksellä, tilaston tiedot sisältävät näillä neljänneksillä otannasta johtuvaa virhettä, joka vaihtelee muuttujittain ja neljänneksittäin. Erityisesti investointeihin ja osaan pienemmistä tase-eristä liittyy näillä neljänneksillä merkittävämpää virhettä, joka johtuu näiden erien satunnaisuudesta perusjoukossa ja suuresta vaihtelevuudesta neljänneksestä toiseen. Otanta-asetelman osituksen määrittely toimintamenojen koon mukaan aiheuttaa myös sen, että tilaston tiedot ovat luotettavampia tuloslaskelman osalta kuin taseen osalta.

Tutkimuksen perusjoukko koostuu Manner-Suomen kaikista kunnista ja kuntayhtymistä, jotka ovat voimassa kunkin tilastovuoden alussa. Perusjoukosta on poimittu 80 kunnan ja 67 kuntayhtymän otos.

Kuntien ja kuntayhtymien otanta perustuu ositettuun yksinkertaiseen satunnaisotantaan. Kuntien perusjoukko on ositettu toimintamenojen suuruuden mukaan viiteen eri ositteeseen. Vuoden 2015 perusjoukossa on 301 kuntaa ja otokseen valittiin todennäköisyydellä 1 kaikki kunnat, jotka vuoden 2013 tilinpäätöksen

mukaan olivat toimintamenoiltaan yli 200 miljoonan euron kokoluokassa. Näitä kuntia oli 32. Loput 48 kuntaa valittiin satunnaisotoksella neljästä jäljelle jääneestä ositteesta.

Kuntayhtymien ositteita oli pienemmän perusjoukon vuoksi neljä. Vuoden 2015 perusjoukossa on 142 kuntayhtymää ja otokseen valittiin todennäköisyydellä 1 kaikki kuntayhtymät, jotka vuoden 2013 tilinpäätöksen mukaan olivat toimintamenoiltaan yli 100 miljoonan euron kokoluokassa. Näitä kuntayhtymiä oli 29. Loput 38 kuntayhtymää valittiin satunnaisotoksella kolmesta jäljelle jääneestä ositteesta. Ensimmäisen, toisen ja kolmannen neljänneksen otoksen perusjoukkoon otettiin vain koko vuoden 2015 toiminnassa olevat kuntayhtymät. Toimintansa vuoden 2015 aikana lopettavat kuntayhtymät kuuluvat kuitenkin viimeisen neljänneksen kokonaistiedusteluun.

Tilastossa noudatetaan otoksen rotaation periaatetta, jossa satunnaisototannan piirissä olevista kunnista ja kuntayhtymistä noin viidennes vaihtuu vuosittain.

Vuoden viimeinen neljännes kysytään kaikilta kunnilta ja kuntayhtymiltä Manner-Suomessa. Näin ollen tähän tietoon ei sisälly otannasta johtuvaa virhettä. Viimeisen neljänneksen tiedot kysytään kuitenkin ennen kuin kunnat ja kuntayhtymät ovat tehneet lopullisen tilinpäätöksensä, joten vastaajien antamat tiedot ovat vastaajien arvioita niiltä osin, kun kirjanpito ei ole vielä valmistunut. Viimeisen neljänneksen tiedot koskien koko vuotta tarkentuvat myöhemmin lopullisten tilinpäätösten kyselyn yhteydessä Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta -tilaston julkistuksessa.

3. Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain julkaistaan neljä kertaa vuodessa noin kaksi kuukautta neljänneksen päättymisen jälkeen. Tarkemmat julkaisuajankohdat ks. <http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>.

Tilaston tiedot kerätään tuloslaskelman ja rahoituslaskelman investointitietojen osalta kumulatiivisina vuoden alusta kulloinkin kyseessä olevan neljänneksen loppuun saakka. Tasetietojen osalta kysytään kulloinkin kyseessä olevan neljänneksen lopun taseen tiedot. Tällöin vuoden viimeisen neljänneksen tiedot vastaavat koko vuoden kertymätietoja ja vuoden lopun tasetta.

Tilaston tiedot julkaistaan ennakkollisena ja ne voivat tarkentua viimeisen vuoden ajalta vastaajien tarkentaessa aikaisempien neljännesten vastauksiaan. Lopulliset tilinpäätöstiedot julkaistaan tilastossa Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta.

4. Tilastojen yhtenäisyys ja vertailukelpoisuus

Tilaston tietoja on julkaistu vuoden 2013 ensimmäisestä neljänneksestä lähtien.

Tilaston tiedot ovat kuntien osalta vertailukelpoisia vastaaviin eriin aiemmin julkaistussa Kuntien talouden neljännesvuositilastossa.

Vertailtaessa on otettava huomioon, että tässä käsiteltävän tilaston viimeinen neljännes on kokonaistiedustelu, kun se Kuntien talouden neljännesvuositilastossa oli otokseen perustuva. Lisäksi on huomioitava, että otantamenettely on erilainen näissä kahdessa tilastossa; nyt käytössä yksinkertainen ositettu satunnaisotanta rotaatiolla, kun aiemmin oli käytössä ositettu PPS-otanta rotaatiolla. Nämä menetelmämuutokset heikentävät tämän tilaston vertailukelpoisuutta Kuntien talouden neljännesvuositilaston aiemmilta vuosilta julkaistuihin tietoihin.

5. Tietojen saatavuus ja selkeys

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain julkaistaan Tilastokeskuksen Internet-sivuilla. Verkkosivuilla olevasta tilastotietokannasta tiedot on saatavilla aikasarjana vuodesta 2013 lähtien.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Ks. kohta 4. edellä

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Ks. kohta 4. edellä

Lisätietoja

Karen Asplund 029 551 3611

Jari Kosonen 029 551 3789

Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

kuntatalous.neljanneskeruu@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain, 3. neljännes 2015, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2324-0814 (pdf)
ISSN 2324-0814 (print)